

Szentsimon régi temploma

2009 szeptember 20. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

A szüret id?pontja több jeles névnaphoz köt?dik id?járástól, a sz?l?fajták érését?l, régi helyi hagyományoktól függ?en. A naposabb déli országrészeken Szent Vencel és Szent Mihály ünnepéhez (szeptember 28., 29.), Pest környékén Kálmán (október 13.), a Dunántúlon Szent Teréz és Szent Gál napjához (október 15., 16.) kapcsolják a termés betakarítását, a k?szegiek Orsolya-napon (október 21.) szüretelnek, Tokaj-Hegyalján és a Felvidéken Szent Simon és Juda napján (október 28.) gy?jtik be a t?kék termését.
Jézus tanítványai közül Simon és Júdás-Tádé rendszerint együtt szerepel választott véd?szentként, Szent Simon apostol nevét csupán három középkori egyházas hely viseli a történelmi Magyarországon: kett? a Székelyföldön, egy pedig a trianoni szlovák határ borsodi oldalán.
Szentsimon község a Hangony-patak völgyében fekszik, Ózd szomszédságában (az ezer közeli lélekszámú települést 1979-ben a városhoz csatolták). Az Árpádok idején a gömöri várispánság területén birtokos Hangonyi nemzetség a falu földesura, egy 1214-b?l származó perirat tanúsága szerint t?lük a Balog család szerezte meg az akkor már Szentsimonúrnak nevezett Hangonypusztát, ahol eszerint már megvolt a vértanú apostol tiszteletére felszentelt, dombháton álló plébániai egyház. A tatárok által 1241-ben lerombolt els? épület helyére a Balog kegyurak emelték az újabb román stílusú templomot, amely a mai nyugati bejárattól a szószék el?tti ablakig tartott. A torony nélküli, egyenes szentélyzáródású kis templom eredeti falának déli szakaszát magába foglalja a XIV. századi b?vítéskor készült falazat a keskeny, tölcsérnyílású ablakokkal együtt. Az átépítés során a hajót a gótikus diadalíven túl egy hosszúkásan sz?kül?, sokszögzáródású szentéllyel toldották meg, s a küls? támpillérek tanúsága szerint alighanem beboltozták. A nyugati orgonakarzat falpillére fölött álló karcsú, nyolcszöglet? tornyocska alig magasodik a nyeregtet? fölé.
Az épületen ezzel együtt számos középkori részlet – gótikus ablakok, ajtók, illetve a szentély fiókos boltozata – figyelhet? meg, bár 1544-ben a portyázó törökök feldúlták Szentsimont a templomával együtt. Az 1593-ig Fülek várát is megszállva tartó oszmánok harácsolása el?l elmenekült lakosság csak a XVII. század elején tért vissza, azonban egy 1637-b?l származó adat szerint a szentsimoniak ekkorra már áttértek a lutheránus hitre. Bemeszelték a templombels? gótikus falfestményeit, majd 1650-ben famennyezettel fedték be a hajót. A 24 nagyméret?, festett virágmintás, címeres, feliratos kazettából álló fedél a legrégebbi a mai Magyarországon, Erdélyben és a Felvidéken is csak néhány vele egykorú és egy-két nálánál öregebb található.
A gótikus freskókról 1948-ban hámozták le a többszörös mészréteget. A napvilágra került XV. századi képeken a háromkirályok látogatását fogadó Mária, a megfeszített Krisztus siratása és a sárkánynyal viaskodó Szent György látható. 1427-ben, amikor a képeket festették, a rimaszécsi Széchy Miklós volt Szentsimon földesura, az ? megrendelésére készítette a freskókat a vélhet?en itáliai iskolázottságú mester. (A múlt héten a nógrádsápi templom képeinél említettük a korabeli gömöri falképekkel mutatkozó rokonságot, ami ez esetben is fennáll.)
A szentsimoni templom figyelemre méltó faragott szószéke, f?- és mellékoltára, valamint díszes karzata XVII. századi munka. Sárospatak plébániatemplomának f?oltára szintén Szent Simon és Júdás tiszteletére készült. Régi szokás szerint az idén is az apostolok közelg? névnapján kezd?dik a szüret a Hegyalján.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló